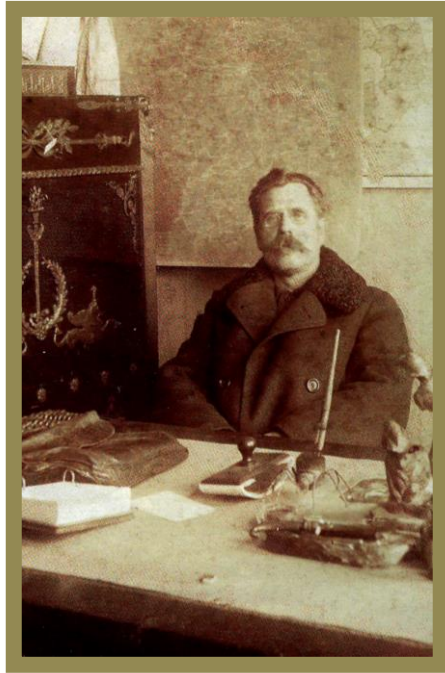

ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА БІБЛІОТЕКА ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА
Відділ довідково-інформаційної роботи та маркетингу

***Фундатор Сумського
художнього музею
(Н. Х. Онацький)***

Біо-бібліографічний дайджест

СУМИ-2020

Фундатор Сумського художнього музею (Н. Х. Онацький) :
біо-бібліографічний дайджест / Центральна міська
бібліотека ім. Т. Г. Шевченка. — Вид. 2-е, перероб., допов.
— Суми, 2020. — 14 с.

Відповідальний за випуск: директор МЦБС
Стадниченко Л. М.

Матеріал підготував: Хомайко І. О.
Музиченко Л. А.
Скосер А. А.

Комп'ютерна верстка: Хомайко І. О.
Острога С. Ю.

Онацький Никанор Харитонович —

*український живописець, поет, археолог, мистецтвознавець,
громадський діяч, засновник Сумського художнього музею*

Народився 9 січня 1875 р. на хуторі Хоменкове Липоводолинського району в родині селянина-середняка. З ранніх років виявив неабиякий хист до малювання, вражаючи дорослих своїм не зовсім дитячим сприйняттям оточуючого світу. В 1886 р. поступив на навчання до Одеського Художнього училища, а після його успішного закінчення в 1903 р. — до Петербурзької Академії мистецтв.

Вишуканий Петербург приваблював Никанора Онацького не лише своїм винятковим становищем в культурному житті Росії, цілим сузір'ям видатних митців. На зламі віків тут, як і по всій країні, вирували справжні політичні баталії. Не обійшли вони стороною і Н. Х. Онацького.

В 1906 р. Н. Х. Онацький поступає викладачем у Лебединську чоловічу і жіночу гімназії. Поліції стає відома й інша сторона його діяльності, що полягала у створенні нелегальних політичних революційних гуртків, розповсюдженні забороненої літератури.

Перше десятиріччя ХХ ст. було у творчому відношенні надзвичайно плідним для Н. Х. Онацького. Глибину і самобутність таланту Никанора Онацького як художника переконливо засвідчила Перша українська артистична виставка в Києві в грудні 1911- січні 1912 рр., на якій було представлено 15 його картин. Серед них: "Хата біля Тарасової гори" (написана під враженням поїздок до Канева в 1909-1911 рр.), "Циганський табір", "На тирлі", "У жнива", "Похмурий день", "Вітряк" та інші.

Никанор Онацький був не тільки відомим митцем, а й поетом та драматургом. Він був палким патріотом, безмежно любив свою рідну Україну і тому у своїх віршах оспівував український народ. Писати вірші Н. Х. Онацький почав рано, а розуміння справжньої ваги слова прийшло у роки революційного піднесення поч. ХХ ст. 1-й вірш «Погук» опублікувало полтавське видання «Рідний край» у 1906 р. Події 1905—1907 рр. змальовані у віршах «Коваль», «Ковалева пісня»

та ін. Поет закликає до пробудження «кривдою давньою, горем замучений, бідний, обшарпаний» рідний народ. Від цього часу ім'я Никанора Онацького з'являється в українських збірках і антологіях «З неволі», «Герновий вінок», «Розвага», «Українська муза» (усі — 1908 р.). Вірші його, в основному, оптимістичні, лише зрідка вчуваються нотки суму і безнадії, викликані поразкою буржуазної революції 1905—1907 рр. За мотивами поезій Т. Г. Шевченка Н. Х. Онацький створив інсценізацію «У тієї Катерини хата на помості», написав п'єси «Через руїни», «Танок смерті». У 1930 р. у Держвидавві України вийшла його дитяча п'єса «Новий світ».

Творча спадщина Н. Х. Онацького, який оспівував землю, де народився, розвивалась у буремні часи на зламі епох, є частиною великого надбання, що входить у золотий фонд українського пейзажу кін. ХІХ — поч. ХХ ст. Мистецька спадщина художника налічує понад 300 творів живопису і графіки. Є у митця також роботи, пов'язані з оформленням книг і поштових листівок, із розробкою орнаментів (для фресок в інтер'єрах сумських будинків культури та освіти), у яких відчутний пошук нових художньо-зображувальних засобів. Н. Х. Онацький працював у різних жанрах мистецтва, але перевагу віддавав пейзажу, плернерному рішенням натури. При невеликих форматах і невибагливості сюжетів художник у своїх творах вдало поєднує різні жанри: звичайні буденні речі органічно вписує у пейзажний простір, пройнятий бадьорим настроєм («Курінь», «Зимівник», «Соняшник»). Увагу мистця привертає етнографічний матеріал: мазанка, піч, прядильний верстат — усе, що оточує селянина. Никанор Онацький своєрідно зображує світлотіньові ефекти, підкреслює характерні риси селянських типажів, передає поезію здорового буття. У пізніх творах живописець прагне відтворити свою потаємну пам'ять про народний побут («Колодязь», «Голубка», «Пасіка»). Учні Н. Х. Онацького згадували: «він був визначним майстром пензля, глибоким знавцем своєї справи, закоханим в образотворче мистецтво...». Більша частина його творів зберігається у Сумському художньому музеї ім. Никанора Онацького. Роботи Никанора Харитоновича представлені також у музейних зібраннях м. Лебедина, Харкова, Луганська, Полтави, Чугуєва, Канева, у приватних колекціях України, Франції, США (аукціонна початкова ціна його картин — від 2,5–3,5 до 9–10 тис. \$).

З 1913 р. Н. Х. Онацький працює в Сумах, викладає малювання в реальному училищі, веде курси географії, малювання і креслення в Сумському кадетському корпусі. На Першій виставці картин місцевих художників експонувалось близько 50 його робіт.

← *Н.Х. Онацький з дружиною та дітьми.
Суми, 1916 р.*

Бурхливі події 1917 р. захопили і Никанора Онацького. В цей період він активно співпрацює з Українською партією соціалістів-революціонерів, налагоджує діяльність партійного осередку в м. Суми.

Виняткова роль належить Н. Х. Онацькому в розгортанні культурного життя на Сумщині. Своєрідним незгасаючим вогнищем культурного життя на Сумщині став створений у 1920 р. з ініціативи Никанора Харитоновича історико-художній музей, яким він керував протягом одинадцяти років. Ті, хто цікавився культурним життям на Україні, не могли не помітити нарис Н. Х. Онацького "Сім років існування Сумського музею", написаний з великим знанням справи, усвідомленням неперехідного значення культури минулого для духовного розкріпачення людини.

Н. Онацький (у першому ряду ліворуч) з представниками музейної громадськості 1927 р. →

На 1 жовтня 1925 р. в музеї налічувалось 10279 експонатів. Серед них безцінні полотна І. Рєпіна, Л. Боровиковського, В. Серова, старовинні козацькі парсуни Полуботків, Апостолів, інші унікальні пам'ятки. Чимало експонатів було відшукано безпосередньо Н. Х. Онацьким. Особливу цінність мали офорт Т. Г. Шевченка "У шинку" ("Приятелі"), "Кобзар" з дарчим написом поета та інші.

Поповненню музейних експозицій, поглибленому вивченню рідного краю служили археологічні експедиції на Сумщині за участю провідних археологів України. Одна з них була проведена 20 серпня - 6 вересня 1926 р. спільними зусиллями Миколи Макаренка,

Сільвестра Магури, Никанора Онацького. В результаті напруженої роботи було розкопано близько 20 курганів, здійснене натурне обстеження ряду археологічних пам'яток на околиці Сум.

Наслідком багаторічної наукової роботи дослідника рідного краю стала публікація ряду цікавих розвідок, що привернули увагу широкої громадськості.

← *Н. Онацький біля стенду експозиції, присвяченої ювілею Т. Шевченка. 1927*

Зокрема, не втратили свого значення такі праці, як "Старовинні кахлі Сумщини", "Українська порцеляна", "Межигірський фаянс", "Українське гутне скло" тощо.

Подібне зацікавлене ставлення до української національної культури не залишилось поза увагою органів ДПУ, які вбачали в цьому рецидиви українського буржуазного націоналізму. На фоні таких фактів особливого політичного забарвлення набувала і колишня участь Н. Х. Онацького в акціях УПСР. Все це дало привід для переслідування, цькування вже немолодої людини. Від нього вимагали публічного каяття, визнання своїх минулих

Н. Онацький з учнями Сумської художньої студії. 1929 р.

ідейних збочень. Мабуть, думаючи більше про власний спокій, ніж про власну гідність, Никанор Харитонович іде на цей нелегкий для нього крок. В 1929 р. сумська газета "Плуг і молот" публікує його заяву: «З 1905 року, беручи участь у визвольному русі, ідеологічно я близько стояв до народницьких угруповань і після лютневої революції 1917 року був одним з активних організаторів партії українських соціалістів-революціонерів в м. Суми. Подальший розвиток революції і громадянської війни переконав мене, що політика партії УПСР не відповідає інтересам пролетаріату (покликали німців на Україну, боротьба з Радянською владою), і тому я вийшов з названої партії, порвавши з нею як ідеологічні, так і формальні зв'язки. З того часу я незмінно працюю в галузі радянської культури й освіти (чотири роки в Червоній Армії) і визнаю, що лише Комуністична партія є дійсним і

єдиним провідником пролетаріату і що лише під її керівництвом суспільство досягне соціалізму».

На якийсь короткий час заява приносить жаданий результат. Н.Х. Онацького більше не турбують, дають можливість нормально працювати на культурній ниві.

В листопаді 1933 р. Н.Х. Онацький переїздить до Полтави, де йому було запропоновано організувати і очолити відділ етнографії місцевого музею. Наскільки складною і небезпечною була ця справа для вже визнаного музейного працівника, свідчать подальші події. У вересні 1937 р. Н.Х. Онацького заарештували і 23 листопада розстріляли за постановою особливої трійки при УНКВС. Всупереч усім слідчим матеріалам у обвинувальному висновку вказувалось, що він був "завербований полтавським націоналістом Майфетом у контрреволюційну націоналістичну організацію, яка готувала кадри для збройного повстання в країні".

Про взаємовідносини між Онацьким і Майфетом у справі є один важливий документ, який повністю суперечить обвинуваченню, з якого видно, що Н. Х. Онацький прагнув перетворити музей не в осередок контрреволюційної діяльності, а у справжній центр по дослідженню історії і культури українського народу, запропонував талановитому поету Г. Майфету посаду бібліотекаря.

37-й рік повністю перекреслив заслуги Никанора Харитоновича Онацького. Криваву риску під його неспокійним талановитим життям підвели сфабриковані слідчим обвинувальні висновки. Він був розстріляний 23 листопада 1937 р. без суду та слідства.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького

Історія Сумського художнього музею ім. Н. Онацького умовно поділяється на три періоди: перший етап – становлення – тісно пов'язаний з життям і діяльністю Никанора Харитоновича Онацького,

який працював директором музею з 1 березня 1920 року по 1 січня 1932 року, і для якого організація музею стала справою життя; другий відрізок музейної історії – з 1932 по 1946 рр. – це час, коли існувала реальна загроза спочатку розпорошення музейної збірки, а в 1941 р. – загибелі під час німецької окупації; третій період, починаючи з 1946 р. і до сьогодні.

Переживши воєнне лихоліття, музей перетворився у справжню мистецьку перлину області, а структура його фондів збережена у тому вигляді, що склалась у 20-ті роки.

Наразі музейний фонд, відомий далеко за межами України, налічує більше 15-ти тисяч творів живопису, графіки, скульптури і декоративно-ужиткового мистецтва. Це роботи українських та російських митців XVIII - поч. XX ст., радянських та зарубіжних художників, колекція нумізматики, вироби декоративного мистецтва майстрів України, Росії, країн західної Європи та Сходу XVI – поч. XX ст. Розпочато комплектацію українського мистецтва періоду незалежності та місцевих майстрів.

Експозиція образотворчого мистецтва представлена розділами: “Українське і російське мистецтво XVIII – поч. XX ст.ст.” та “Західноєвропейське мистецтво XVI – XIX ст.”

Окрасою музейного зібрання є український і російський іконопис XVIII – XIX ст.ст. та парсунних портретів козацтва, української знаті, роботи художників „срібного віку” – Васильківського, Пимоненка, Сластіона.

Експозиція завершується залом Н.Х.Онацького (1875–1937). В залі представлено його творчий спадок, вихованого на традиціях мистецтва художників-передвижників, особисті речі, документи, фотоматеріали, вірші тощо.

З липня 2003 р. у музеї відкрито для відвідування нову експозицію з фондів музею, “Перлини декоративного мистецтва світу”, яка дає уявлення не тільки про багатство колекції, а й знайомить глядача з історією розвитку окремих галузей цього виду мистецтва. Експозиція має такі розділи: “Мистецтво країн Далекого та Близького Сходу”, “Мистецтво країн Західної Європи”, “Мистецтво України та Росії з XVIII

до початку ХХ ст.” Мистецтво Сходу представлено китайським і японським фарфором, різьбленим деревом, каменем, кісткою, зразками вишивок і перегород частої емалі. Вперше демонструється персидський килим і вироби з металу іранських майстрів.

У розділі західноєвропейського мистецтва – весільний килим з Польщі та фарфор і скло різних мануфактур Європи. Серед виробів російського декоративно-ужиткового мистецтва привертає увагу фарфор і скло XVIII – XIX ст. заводів Ф.Гарднера, А.Попова та ін.

Мистецтво України представлено зразками народного (килими, вишивки, гутне скло) і мануфактурного (порцеляна, фаянс, золотарство) виробництв, старшинської вишивки. Особливу увагу приділено місцевому порцеляновому заводу М. Міклашевського, який діяв у 1839 – 1862 роках в селі Волокитне.

Список літератури

Ареф'єва Г. В. Тенденції розвитку культури в 1917-1921 рр. Становлення першого Сумського музею у контексті розбудови музейної галузі в Україні / Г. В. Ареф'єва // Слобожанщина в 1917-1921 рр. : вимір революції : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конференції. — Суми : Цьома С. П., 2017. — С. 172-180.

Звагельський В. Б. М. О.Макаренко і Н. Х. Онацький: з історії археологічних дослідів на Сумщині // Музейна колекція та художнє життя Сумщини: проблеми та перспективи вивчення : тези доповідей та повідомлень наукової конференції, присвяченої 70-річчю утворення Сумського художнього музею. – Суми, 1990. – С. 15 – 17.

Звагельський В.Б. Онацький Никанор Харитонович / Сумський державний університет // Сумщина в іменах : енциклопедичний довідник. – Суми, 2003. – С. 332.

Зміст збірника віддзеркалює основні сторінки життя Н.Х. Онацького, приваблює до себе цікавими фотографіями.

Кудінов Д. В. Краєзнавчі дослідження селянського руху на Сумщині періоду першої Російської революції / Д. В. Кудінов // Сумський історико-архівний журнал : науковий журнал з історії та архівознавства України. — 2012. — № XVI-XVII. — С. 75-83.

Культурне життя в місті протягом 1920-1930-х років // Суми. Нове життя старих вулиць 1917 - 1991 = Сумы. Новая жизнь старых улиц 1917 - 1990 = Sumy. New life of old streets 1917 — 1990. — 2012. — С. 172-181.

Матеріали наукової конференції «Художник у провінції» 15-16 жовтня 1998 р. – Суми : Видавнича фірма ТОВ «PRESS-тиж», 1998. – 68 с.

Мистецтвознавчі писання Никанора Онацького // Мистецькі осередки Сумщини : історія, колекції, дослідження: матеріали наукової конференції, присвяченої 75-річчю заснування Сумського художнього музею. — Суми, 1995. – С. 11 – 14.

Никанор Харитонович Онацький (1875-1937): до 130-річчя від дня народження / Г. В. Арєф'єва, Н. С. Юрченко. – Суми : Університетська книга, 2005. – 24 с.

Никифоров А. М. Педагогічна діяльність Никанора Онацького (1875 - 1937) на Слобожанщині : монографія / А. М. Никифоров. — Суми : ФОП Цьома С.П., 2016. — С. 110-164.

Н. Х. Онацький. 1875-1937 : каталог. – Суми : Видавництво «Слобожанщина», 1995. – 28 с.

Ралко Н. М. Онацький Никанор Харитонович / Н.М. Ралко // Над Хоролом та Грунню : довідник. — Суми : СумДУ, 2015. — С. 38-40.

Скаун В. П. Митець незвичайної долі: про життя і творчість визначного українського художника, поета, педагога, науковця Н. Х. Онацького / В. П. Скаун. — Суми : Мрія-1, 2006. — 74 с.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького / Г. В. Арєф'єва. – Суми : Університетська книга, 2006. – 36 с.

Сумський художній музей: альбом / Г. В. Арєф'єва, Г. М. Дужа, Н. В. Курасова та інш. – К. : Фолігрант, 2005. – 172 с. : цв. іл.

Ткаченко, Б. І. Погром : докум. нарис / Б. І. Ткаченко ; Сумська обл. орг-ція Нац. спілки краєзнавців України. — Вид. 2-е, доопр. — Суми : Мрія, 2016. — С. 3-9.

Ткаченко Б. І. Поет, художник, етнограф, патріот / Б. І. Ткаченко // Слобожанщина: альманах літераторів Сумщини .— Вип. 19. — Суми : Мрія-1, 2015. — С. 119-127.

Художній музей : збірник статей і матеріалів (до 85-річного ювілею Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького). — Суми : Університетська книга, 2005. — 170 с.

Художній музей : минуле та сучасність : матеріали наукової конференції, присвяченої 80-річчю заснування Сумського художнього музею ім. Никанора Онацького. — Суми : ДОУНБ ім. Н. К. Крупської, 2001. — 134 с.

Юрченко Н. С. Никанор Онацький в портретах і в житті // Мистецькі осередки Сумщини: історія, колекції, дослідження : матеріали наукової конференції, присвяченої 75-річчю заснування Сумського художнього музею. — Суми, 1995. — С. 7 – 10.

Юрченко Н. Остання осінь митця : сторінки з життя Никанора Онацького, засновника Сумського художнього музею // Матеріали наукової конференції «Художник у провінції» 15-16 жовтня 1998 р. / Сумський обласний художній музей ім. Никанора Онацького. — Суми, 1998. — С. 53 – 58.

* * *

Бондаренко С. Золоті імена Сумщини / С. Бондаренко, Н. Медникова // Панорама. — 2012. — №3 (11-18 янв.). — С. А8-А9.

Білик В. "Художники в провінції" у музеї : виставка "Поєднані мистецтвом" експонується в Сумському обласному художньому музеї / В. Білик // Панорама. — 2017. — № 12 (15-22 берез.). — С. А12.
У рамках музейної науково-освітньої програми "Художник в провінції" відбулася виставка живопису Гната Яременка і Никанора Онацького.

Граб В. За що був розстріляний етнограф Никанор Онацький // Народна творчість. — 1996. — №5-6. — С. 74-77.

Гринка А. Сумской "эсер и националист": основателя Сумского художественного музея художника и педагога Никанора Онацкого арестовывали трижды / А. Гринка // Панорама. — 2005. — №35 (31 авг.-7 сент.). — С. А13.

Ісіпчук Н. Живописна Україна та її генії / Н. Ісіпчук // Сумщина. — 2016. — 2 берез. (№ 9). — С. 13.

Ісіпчук Н. Усе, чим Сумщина багата / Н. Ісіпчук // Сумщина. — 2009. — №116 (21 жовт.). — С. 2.

Бесіда з мистецтвознавцем, заслуженим працівником культури України, завідувачкою відділом декоративно-ужиткового мистецтва Сумського обласного художнього музею Л. К. Федевич.

Ісіпчук Н. Художній музей - машина часу / Н. Ісіпчук // Сумщина. — 2009. — 21 жовт. (№116). — С. 3.

Директор обласного художнього музею Г. В. Ареф'єва про сьогодення музею.

Ісіпчук Н. Цінний подарунок для музею / Н. Ісіпчук // Сумщина. — 2011. — №58-59 (28 трав.). — С. 5.

У Сумському обласному художньому музеї відкрилася виставка документів про Н. Онацького нещодавно привезених з Харкова.

Лесина Ю. В серо-голубом тумані: невідомі сторінки життя сім'ї Харитоненко і Сумського художественного музею / Ю. Лесина // Ваш Шанс. — 2005. — № 39 (28 сент.). — С. 17А.

Лесина Ю. Куди зник наш Ренуар? : Сумської художественний музей очима гімназистки минулого століття / Ю. Лесина // Ваш Шанс. — 2005. — №38 (21 сент.). — С. 20А.

Лесина Ю. Успішний день Кирі Загурської : Сумської художественний музей очима гімназистки минулого століття / Ю. Лесина // Ваш Шанс. — 2005. — №41 (12 окт.). — С. 22А.

Мудрик П. Проект повернення / П. Мудрик // Суми і сумчани. — 2009. — №37 (11 верес.). — С. 16.

Наумко Ф. Пише Марійка... / Ф. Наумко // Ярмарок. — 2014. — №8 (20 лют.). — С. 4.

Невская Е. Живе письмо" к потомкам : в заповітаному нам музеї, тепер його імені, - виставка Никанора Онацького / Е. Невская // Ваш Шанс. — 2010. — №3 (20-27 янв.). — С. 27А.

В Сумському художньому музеї ім. Онацького відкрита виставка його картин, присвячена 135-річчю художника, фундатора музею. Про Н. Онацького розповідає його правнучка М. Тимошенко.

Петренко М. Никанор Онацький / М. Петренко // Ярмарок. — 2004. — 28 жовт. — С. 6.

Про вернісаж довгоочікуваної виставки в рамках обласної програми духовного відродження Сумщини, який відбувся в приміщенні Сумського художнього музею.

Ротач П. З любов'ю до Кобзаря: наш земляк-художник і письменник Н. Онацький та спадщина Т. Г. Шевченка / П. Ротач // Ленінська правда. — 1967. — 8 берез. — С. 3.

Сергеев В. Искусство, книги, звёзды и сад : история создания сумского музея с 1918 года - в цифрах и фактах / В. Сергеев // Ваш

Шанс. - 2019. - №19 (8-15 трав.). - С. 14А.

Історія художнього музею в місті Суми: від створення (1918р.) і до 1939 р.; після організації Сумської області, музей був реорганізований в обласний художній музей.

Сурков В. Музейные изюминки : Сумские художественный и краеведческий музеи когда-то были одним целым и обязаны своим появлением художнику и коллекционеру Никанору Онацкому / В. Сурков // Данкор. — 2009. — № 22 (3 июня). — С. А8-А9.

Федорина А. Він мріяв про свій ермітаж... : 100 років тому в Сумах відбулася перша художня виставка / А. Федорина // Україна молода. — 2014. — №34 (6 берез.). — С. 12.

Хвостенко Г. "Гей ти, народ український, засмучений..." : 70 років тому тоталітарна система злочинно знищила митця, чиє ім'я нині носить обласний художній музей / Г. Хвостенко // Сумщина. — 2007. — №127 (21 лист.). — С. 4.

Хвостенко Г. Страдницький шлях Никанора Онацького / Г. Хвостенко // Суми і сумчани. — 2007. — № 47 (23 лист.). — С. 13.

Інтернет-ресурси

Ареф'єва Г. В. Онацький Никанор Харитонович (135 років від дня народження) [Електронний ресурс] / Г. В. Ареф'єва, Н. С. Юрченко // Who-is-who-ua. — Текст. дані. — Режим доступу: <http://who-is-who.ua/main/page/yuvilyars2010/226/456> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Бакуліна В. Никанор Онацький. Як він пов'язаний з Охтирщиною? [Електронний ресурс] / В. Бакуліна // Ахтырский городской портал. — Текст. дані. — 2016. — 29 серп. — Режим доступу: <http://www.okhtyrka.net/content/view/6976/237/> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Гавришко М. "Все піде в царство небуття" — до 140 річниці українського поета та художника Никанора Онацького [Електронний ресурс] / М. Гавришко // Gazeta.ua. — Текст. дані. — 2014. — 22 груд. — Режим доступу: <https://gazeta.ua/articles/history/vse-pide-v-carstvo->

[nebuttya-do-140-richnici-ukrayinskogo-poeta-ta-hudozhnika-nikanora-onackogo/600119](#) (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Кудлай Е. На Сумщині відзначили ювілей Никанора Онацького [Електронний ресурс] // Данкор онлайн. — Текст. дані і фото. — 2015. — 28 січ. — Режим доступу:

<http://www.dancor.sumy.ua/news/newslines/145750> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Никанор Онацький: історія, факти, документи, творчість [Електронний ресурс] // Lebedyn.com.ua. — Текст. дані і фото. — 2018. — 24 лист. — Режим доступу: <http://lebedyn.com.ua/nikanor-onackij-istoriya-fakti-dokumenti-tvorchist/> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Никанор Харитонович Онацький [Електронний ресурс] // Histpol.narod.ru. — Текст. дані. — Режим доступу: <http://histpol.narod.ru/person/pers-15/pers15-010.htm> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Онацький Никанор Харитонович: біографія [Електронний ресурс] // УкрЛіб: бібліотека української літератури. — Текст. дані і фото. — Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=17108> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Онацький Никанор Харитонович [Електронний ресурс] // Lebedyn.com.ua. — Текст. дані і фото. — 2017. — 17 січ. — Режим доступу: <http://lebedyn.org/2018/01/17/1598/> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Онацький Никанор Харитонович (1875–1937) [Електронний ресурс] // Аукционний дом Корнерс. — Текст. дані і фото – Режим доступу: <http://www.korners.kiev.ua/painter/11317/> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Черкаська Г. Никанор Онацький [Електронний ресурс] / Г. Черкаська // UAHistory. — Текст. дані і фото. — Режим доступу:

http://uahistory.com/topics/famous_people/6619#prettyPhoto (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Юрченко Н. Мистецтво Никанора Онацького на тлі епохи [Електронний ресурс] / Н. Юрченко // Медіапортал АТС creativerodia.com. — Текст. дані і фото. — 2015. — 23 лист. — Режим доступу: <https://creativpodiya.com/posts/14094> (дата звернення: 2.01.2019). — Назва з екрана.

Наша адреса:

**40000, м. Суми, вул. Кооперативна,6
тел. 22-63-32.**

**Центральна міська бібліотека
ім. Т. Г. Шевченка,
працюємо: 9-00 – 20-00,
вихідний: п'ятниця**

**Е-mail: lib@library.sumy.ua,
<https://libsumy.com/>**